

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Σύναξη της Παναγίας της Μεγάλης στην Σάμο

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/3475/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 27/06/2026 07:48:22

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 23 Αυγούστου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: N/A

Βιογραφία

Η Ιερά Μονή Μεγάλης Παναγίας ή «των πέντε οσπιτίων», βρίσκεται στο μέσο της νοτιάς πλευράς του Νησιού και ιδρύθηκε το 1586 μ.Χ. από τους μοναχούς Νείλο και Διονύσιο, οι οποίοι είχαν μονάσει στο ορός Λάτρος κοντά στην αρχαία Μίλητο.

Το Καθολικό της Ιεράς Μονής, διαγωνίως τοποθετημένο στο μέσο της αυλής, αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου, είναι κτίσμα του 1593 μ.Χ. βυζαντινού ρυθμού και αποτελεί ακριβή απομίμηση εγγεγραμμένου σταυροειδούς συνθέτου τετρακονίου αθωνιτικού ναού με νάρθηκα, εξωνάρθηκα και παρεκκλήσιο προς τιμήν των αγίων Αποστόλων. Εξωτερικώς περιβάλλεται από το σύνηθες παραδοσιακό τετράπλευρο ορθογώνιο διώροφο και τριώροφο κτιριακό συγκρότημα, χάριν του οποίου το κατανυκτικό Καθολικό διεκρίνετο επιβλητικό μέσα στο άλλοτε καταπράσινο τοπίο, αφού η Ιερά Μονή γνώρισε μεγάλη καταστροφή από τις αλλεπάλληλες πυρκαγιές, οι οποίες απείλησαν και το Καθολικό.

Μέσα στο Καθολικό, διασώζεται η παλαιά μαρμάρινη πλακόστρωση με σύνθετο ομφάλιο στο κέντρο, με ωραίο ανάγλυφο με τους πρωτοπλάστους Αδάμ και Εύα ολόσωμους και στο μέσον το δένδρο της γνώσεως του καλού και του κακού και τον όφιν το σύμβολο του κακού και της απάτης. Το ανάγλυφο πλαισιώνεται από ωραιότατα μαρμάρινα παλαιοχριστιανικά θωράκια. Έμπροσθεν του Ιερού Βήματος δεσπόζει το ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο τέμπλο, έργο του 1740 μ.Χ., επί του οποίου φέρονται οι δεσποτικές εικόνες του 18ου μ.Χ. αιώνα. Ο επισκοπικός θρόνος, στραμμένος προς ανατολάς, ίδιας τεχνοτροπίας και τεχνικής, έργον του 1803 μ.Χ. επιχρυσωμένος το 1819 μ.Χ.

Ο άμβωνας του 1805 μ.Χ. και τα αναλόγια, τα όποια αποτελούν έξοχα δείγματα της διακοσμητικής ξυλογλυπτικής του 18ου μ.Χ. αιώνα.

Αξιόλογη επίσης είναι η ξυλόγλυπτη δίφυλλη πόρτα της κυρίας εισόδου, έργο του 17ου μ.Χ. αιώνα διακεκοσμημένη με φυτικά σχέδια με αγιογραφικά ζώα και πτηνά και αλλά συμβολικά ποικίλματα. Ολόκληρος ο Ναός είναι αγιογραφημένος από άγνωστο αγιογράφο, ο όποιος θα πρέπει να είχε γνωρίσει την τέχνη του Άγιου Όρους. Σύμφωνα με την επιγραφή, που έχει διασωθεί στο αριστερό τμήμα του δυτικού τοίχου η ζωγραφική διακόσμηση ολοκληρώθηκε το 1596 μ.Χ.

Οι τοιχογραφίες του Καθολικού παρά τις φθορές, που υπέστησαν από διάφορες αιτίες παρουσιάζουν πλούτο εικονογραφικών κύκλων και ιστορούν τον ακάθιστο ύμνο, σκηνές από το Ευαγγέλιο, την Δευτέρα Παρουσία στον Νάρθηκα κ.α. Στο ενσωματωμένο στο Καθολικό κτητορικό παρεκκλήσιο, οι τοιχογραφίες ιστορούν βίους Αγίων. Επάνω από το βόρειο άκρο του νάρθηκα υψώνεται λιτό μαρμάρινο κωδωνοστάσιο τετράγωνης κάτοψης, αποτελούμενο από τέσσερις πολυσπόνδουλους κυλινδρικούς κιονίσκους απολήγει σε διάτρητο διακοσμητικό τρούλλο. Ο πυλώνας της Μονής σύμφωνα με την επιγραφή στο υπέρθυρο κατασκευάσθηκε το 1762 μ.Χ.

Η συμβολή της Ιεράς Μονής Μεγάλης Παναγίας, υπήρξε σημαντικότερη, στην διατήρηση του Ελληνορθόδοξου φρονήματος των Σαμίων κατά την διάρκεια της μακράς Οθωμανικής δουλείας, στην καλλιέργεια των Ελληνικών Γραμμάτων, αλλά και στην Επανάσταση του Γένους κατά το 1821 μ.Χ. υπήρξε ορμητήριο των τοπικών αγωνιστών.

Η Ιερά Μονή, η οποία υπήρξε σπουδαίο κέντρο λειτουργικής ζωής και καλλιέργειας της ψαλτικής τέχνης, ήδη από το 1901 μ.Χ. πανηγυρίζει κατά την απόδοσιν της Εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στις 23 Αυγούστου και αποτελεί προσκύνημα των απανταχού Σαμίων και των πολυπληθών προσκυνητών της Νήσου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Παναγία η Μεγάλη

